

ad m̄rimoniu. ergo r̄. ¶ **T**er mercenari⁹ q̄ p̄dicat. amo
re pecunie p̄dicat ⁊ pfert euāgeliu verū. ⁊ credēdū ē ei.
ergo si amo libidinosus nō depravat euāgeliu in p̄di
cante. nec m̄rimoniu in cōsentiente. ¶ **T**er si reqr̄t cōsen
sus cast⁹ ad m̄rimoniu pari rōne ⁊ charitas. ergo non
poterit h̄ sacramētū nisi ab h̄nib⁹ charitatē. qđ nō ē
21 in alq̄ sacro. R̄. dōm q̄ cōsensus libidinosus dī du
pliciter. aut q̄ int̄edit libidinē q̄ modū finis ⁊ obiecti
vīc⁹ q̄ talis cōsensus nibil q̄rī nūl carnalē copulā ex
torque. nō v̄roze ducere. ⁊ iste p̄uat intentionē cōrab
di. Alio mō dī libidinosus. q̄ ⁊ si cōsentiant in aliquaz
v̄ducat in v̄roze. m̄ h̄ faci propter seruandā casti
tate s̄ prop̄ explendā cupiditatē suę volūtātē. Pri
mus cōsensus ē cōtra sacri veritātē. secund⁹ ē cōtra utili
tacē. nō cōtra veritātē. De cōsensu aut illo ē h̄fmo. non
q̄ carer int̄ēcōe cōrabēdi. s̄ q̄ int̄edit cōrabere int̄ēcōe
libidinosus. ite aut nō aufer q̄n̄t m̄rimonio. Und̄ cōce
22 dende sunt rōnes h̄ phātēs. Ad illō qđ obi q̄ m̄ri
monium ē deo. ⁊ h̄ libidine. dōm q̄ in cōsensu duo
sunt. s̄ substātia cōsensus. ⁊ circūstātia mala. q̄ prop̄

Dist. XXXI. De matrimonio fīm cām finalē
q̄lū ad bona cōiugij cōmuniter.

Dicit hec de bonis cōiugij q̄ sint ⁊ q̄līr̄ coitū ex
cōsentientē. Supra egū m̄gr de cō formalī ⁊ effu
cīcē cōiugij. h̄ agit dī cā finali prop̄ quā. ⁊ hec
ē triplex bonū. Dividit aut̄ hec p̄ in duas. In prima
agī de bonis cōiugij cōiter. In scēda de bonis fidei speci
aliter. infra dī. Et cōiugij ē etiā q̄ cū in oīb⁹ alijs.
r̄. Prima p̄ h̄ duas. In p̄ma dēcimāt q̄ ⁊ q̄līr̄ sint bo
na cōiugij. In scēda p̄o dēcimāt q̄liter p̄ ea excusas coit⁹
ibi. Lūgit hec tria bona in alq̄ r̄. Prima p̄ h̄ tres

Determinat que ⁊ quotsūt bona cōiugij. a

Dicit hec de bonis cō
iugij q̄ sint
⁊ qualiter coitū excusant. dicen
dū ē. Tria sūt principalis bona
cōiugij. Unde augusti. Ruptriale
per gene bonū triptitū est. I. fides. ples. sacramētū. In
fide attendit. ne post vinculū coniugale cum
alio vel alia coeat. In ple vt amāter suscipiat
religiose educet. In sacramēto vt cōiugij nō
sep̄t. ⁊ dimissus v̄dimissa nec causa prolis al
teri cōiungat. Sepatio autē gemia est. corpa
lis. ⁊ sacramentalis. Cor paliter possunt se
pari causa fornicationis. ⁊ ex cōconsensu cā
religionis sue v̄sq̄ ad temp⁹. sue v̄sq̄ in fine.
Sacramentaliter vero no possunt separari dī
viunt. si legitime p̄sonē sint. Adhanc enī vi
culū p̄iugale inter eos etiā si alijs a se discedē
tes adheserint. Unde aug⁹. v̄sq̄ adō manēt in
de bono cō viuētes semel inita iura nuptiarū. vt potius
sint inf se p̄iuges etiam separati q̄ cū alijs q̄bus
adheserunt. Item manet inter viuētes quod
dam p̄iugale vinculū qđ nec sepatio nec cum
altero copulatio possit auferre. Sicut apostola
ta anima de cōiugio christi recedens etiā fide
p̄dita. sacramentū fidei non amittit qđ lau
cro regenerationis accepit. Reddereſ em̄ re

pecunia vel luxuriā. Substātia actōis cōbona. ⁊ cōdō
⁊ hec ē cā cōsensus. Circūstātia v̄o nibil facit ad h̄. vñ
nec iuuat. nec ē cā. Unde h̄ p̄z sequēs. q̄ cōsensus non
ē cā m̄rimonij fīm id qđ h̄ malicioſitatis. s̄ fīm illō qđ
h̄ bonitatē. Q̄ v̄o dī q̄ oga extētora recipiunt c̄lūtē
ab interiori verū c̄ fīm q̄ sunt oga rōnis q̄ ordīnatī finē
⁊ p̄cedūt ab ipsa volūtate in h̄tibona p̄ ordinationem
in finē bonū. nō inq̄tū mala. Ad illō qđ obi demī
monio sp̄ualī. dōm q̄ nō ē ſile. Namū. q̄ lib̄ reqr̄t di
gnitas p̄ſone ⁊ honestas q̄ debite tractare debet sacra
Scēda v̄o q̄rillō sacramētū ſp̄uale. ⁊ officiū ad qđ eligit
ē ſp̄uale. ⁊ ſponsa ſp̄ualis. id q̄n̄ introducit p̄ pecunia
oīno repellit. nō ſic ē in m̄rimonio carnali. ad qđ nec p̄
ſone dignitas. nec officiū ſp̄uale ē. Et tutez. Nō daf gra
p̄ cū modū q̄ quē in alīa ſacris. s̄ ſolū auxiliū gr̄. ſicut
ſup̄ in p̄ncipio v̄ſū ē. n̄li forte rōe bñdictiois adiūcte
q̄ vendētent faceret ſyoniaicū. Ad ultimum re
ſpondēt q̄ nō est ſignū rōne ſim conditionū ſ̄ rati
one indiuitabilitatis. ideo nō oportet q̄ ex eſtitute vel
ex charitate conueniant.

Dicit hec ad ſu. nō q̄līr̄ ſim
ges. in p̄ma dēcimāt q̄ ⁊ q̄lī ſint bona cōiugij. In ſcēda
qualiter ſe habeat ad m̄rimoniu v̄t ſint ſepabilitia an̄ ſe
ſepabilitia. ibi. Et ē ſcēdu ab alīb⁹ ſtrahi cōiugij. In
tertia v̄o mouet duo dubia incidētia. ibi. Solet q̄rī cū
masculus ⁊ feminā r̄. Gil̄ ſcēda p̄ in q̄ agit quō bo
na cōiugij c̄cūlant illū acūtū h̄ tres p̄nculas. In p̄ma
dēcimāt q̄ quē modū excusant. In ſcēda dēcimāt
quādā autontatē aplī q̄ videt cē cōtraria. ibi. Et ſi cō
cubit⁹ q̄ ſit cā plis r̄. In tercia dēcimāt q̄ndā auētare
Grego. ibi. Sed forte alijs dicit r̄. Et ſic duo p̄nci
paliter dēcimāt magiſter in bac distinctione.

deuntiſi amisiſſet abſcedens. Habet aut̄ hoc
q̄ recesserit ad cumuluz ſupplicij non ad meri
tū premij. Itē. Quibus placuit ex p̄ſensi ab
vſucarnalis concupiſe in p̄petuū ſtinere. ab
ſit vt vinculū inter illos p̄iugale rumpat. im
mo ſirmius heret q̄ magis ea p̄facta ſecū gerit
que charius p̄cor diuīq̄ ſeruanda ſunt. nō v̄o
luptatib⁹ corporū neixib⁹. ſ̄ ſolūtarijs aīor⁹
affectibus. Et attēde q̄ tertiu bonū cōiugij
dī ſacramētū nō q̄ ſit ipm cōiugij. ſ̄ q̄ eiusdez rei
ſacré ſignū ē. i. ſpiritualis ⁊ inſepabilitas cōi
cutionis christi ⁊ ecclēſie.

Determinat q̄liter bona p̄iugij ſe habeat ad
m̄rimoniu. v̄t ſint ſepabilitia v̄l ſepabilitia
b
Et ē ſcēdu ab alīb⁹ ſtrahi cōiugij v̄bi
h̄tria bona nō comitans. Deest enī fides v̄bi
vir cum alia ⁊ mulier cum alio coit. Illo ergo
bonū ita cōiugio adheret vt ex eo ſi alī ſi
pliū cōmendetur cōiugium. Si non alī ſi
iude annihileſ. Que enī adultera est non iō
piunx non eſt. ſi cōiunx nō eſſer. adultera
non foret. Qđ cū ſit culpa cōmītis. ſacramētū
v̄o non callat. Bonū q̄ plis non omnibus
adēſt cōiugib⁹. Quidam enī pari voto con
tinētia ſeruant alī p̄ etatis defectu vel alte
rius rei cauſa generare nō valēt. nec omnes
illi etiā qui plem recipiūt bonū prolis habet

Liber

Quartus

Ia **N**ā bonus a **R**am bonus plis dicit nō ipsa plis dr nō ipa ples tū. Ut male dicere. qz p mī moniū nō gñat plcs scā s3 cul pam bñs. gñi. ples nō ē bonum sacri inqñū pro les s3 inqñū scā cū i pñcipio or tus. sit nō scā. n dñ dici bonū t3 malū. **H**ec qd ē qd dīc q bonū plis dr. ples ac desiderū q ples qñt. ut religio se iformet. cum em b habeāt ste riles. vī. tē. Rō. dñm q ples p̄t qñt triplici intē tione. Pñō ut educe ad cultū dei. Scđo ut in hereditate succe dat. Tertio ut q̄s in plis mul titudine et pul critudine glori osus apparcat. **P**rimū ē bonū sub rōne boni. **S**econdū ē sub rōne indifferen tis. et tertū ē bo nū deformatum siue ad malum tracū. Bonum igit mñmonū qd ē bonū simplr. Iudicandum est plis cū tali intē tione et cū tali ordinatio. **S**i aut̄ alijs duob̄ mōis habeatur bñ qdē aliqd bo nū. s3 nō sī isti tutū ē et cōpetit buic sacro qdū stirnū ē ad pro creandā plē ad cultū diuinum.

Aug. lli.
de bono
piugali.
Determina
tio.

2 b **U**b̄ hō nō inf legitimas p sonas contrahit coiugū. pōt sol vi talū copula rē. Ut male dīcere. qz nūq̄ fuit ibi mñmonū gñūq̄ fuit co/

sitū plis generatiōe3 aliq̄ ma lo dolo nō vitent. **Q**ui vero sterilitas venena pcurāt. non piuges s3 fornicari sunt. **V**nde Aug. Aliquando eo vscq̄ per uenit hec libidinosa crudelitas vel libido crudelis ut etiam ve nena sterilitas pcurēt. tñm̄ bil valuerint. pceptos fetus in ter viscera aliquo mō extiguat vel fundat. volēdo. plez suā pri us iterire q̄ viuere. aut si vre ro viuebat occidi ante q̄ nasci. Proclus si ambo tales sunt. cō iuges non sunt. et si ab initio tales fuerūt. nō sibi p̄t nubilū sed p̄stupū potius puererūt. **S**i xō ambo tales nō sunt. audeo dicere. aut illa quodāmō est mariti meretie. aut ille adulst vxoris. **H**ic q̄risolter de his q̄ ab ortū pcurant quādō iudicent homicide vel non. **T**unc puer periū ad homicidiū p̄tinet quādo formatum est et si am habet. vt Aug. sup Exodū assert. In formē aut̄ puerperiū vbi non ē aia viua. lex ad homicidiū p̄tie re noluit. Dicit etiā Aug. q̄ in dō forme puerperiū nō habet aiaz iōq̄ mulctā pecunia. nō redit aia. p̄ aia. p̄ aia formato corpi anima dāt. nō in pceptu corpo ris nascit̄ cum semine deriuata. Ram si cuz semine et anima existit de anima. tūc et multe a nime quotidie pereant. cuz se men fluxu non p̄ficit nativita ti primū oportet compaginari et si habitatoz̄ induci. **L**uzer go lineamenta compacta non fuerint. vbi erat anima? Item hioronū ad algasiā. Semina paulatim formant̄ in vtero et tamdiu nō reputatur homi cidiū. donec elemēta cōfecta suas imagines mēbraq̄ suscipiant. h̄ijs apparent tūc eos homicidas esse qui abortum pcurant. cū formatū est et anima rumpuerperium.

Determinat per quem modum bona piugali excusant co sum.

Lū ergo hec tria bona in aliq

pula. ergo nū q̄ soluif. q̄ nō Scđow soluif mñi co biuum. q̄ aliq̄ copulat̄ fm̄ viratē. aliq̄ copulan̄ de fa cro et fm̄ appa renti. Si sint mñmonialr co pulati. non sol uunt. q̄rē fuit ibi copulat̄ in culū. Si fm̄ ap parenti. soluū tur. s3 illō solue re nihil aliud ē q̄ ondere p̄t nō fuit.

C **S**i hō am 3 bo tales nō sūt rē. aut illa me retit ē marit. rē. Ut male du cere. qz mñmio. Dñ sunt nū ē vinculum homicide q̄ ipsoz rela q̄ pcurat̄. sic silici abonum. do. s3 enā in re latius necessa. **A**ugusti ria ē cōverēta ḡ si ista nō exz or. nec ille vir ē ḡ si ista ē adul tera. et ille silt. Rō. dñm. q̄ cē adulterū ē duo bus mōis. Eue rōe ac̄. aut rōe itētōis. **S**irōe ac̄. sic dico q̄ si ista ē adulteria. q̄ ille q̄ ē co gnoscē ē adulter. **S**irōe itētōis sic dico q̄ vna psona cōredit co gnoscē affectu maritali. et alia **H**ieros. affectu libidinis. et sic loq̄ aug. i. p̄posito. q̄ si mñmonialr co uici sunt. ita q̄ tis pacio nō tercedit s3 post modū i alzoyl i vroq̄ sit iten tio etra gñan di. plē ē adulteriū n̄ rōgēner̄ ac̄. s3 rōe itētōnis. p̄ eo q̄ fac p̄t bonū plis

ita aduersatur
mimonio nō ex-
cusatur. Q ipo
obicit tener de
adulterio qd est
rōe generis acr⁹

4d Informe pu-
eritū nō habet
atam. iōq̄ mul-
tatur pecunia.

Aug. ill. Queris hic vīz
de bonoralis recet mor-
tualiter et vīru sit
irregularis. Et
ḡ no videf. q̄ n̄
pum̄ nisi soluz
pecunia n̄ pena
mortis. ergo vī-
lue peccati esse

Mat. vi. q̄ moralia pec-
cata in lege pu-
nibantur pena
mortis. Itē si est
pētū mortale. q̄
ro sub quo gene-

Hiero. re. s̄ nō sub gene-
re homicidij. er-
go si n̄ est homi-
cidij de quo ma-
gis vī. videf q̄
non est mortale
pētū. Lōtra. vī
q̄ graui⁹ peccat
q̄ ille q̄ pcurat
abotū puerio
iā formato quia
pl̄ nocet q̄ mai⁹
bonū ipedit. sed
mat̄ bonū impe-
dit q̄ ipedit aic. p
creatōz q̄ q̄ im-
pedit corpis ve-
getationes. ergo
magis peccat il-
le q̄ aborū pcur-
rat. q̄ ille q̄ aia⁹
a corpe separat.

Lor. vii. videf q̄ magis
peccat q̄ interfici-
tur puer nō ba-
ptizat q̄ q̄ inc-
ticit puer xpia-
nū. q̄ facit pirei
amia t̄ in corpe.
Itē pētū. pcurā-
tis abortum. aut
pensat fm q̄t̄i-
rat̄ bonitas. rei
q̄ est vel q̄ furu-
rōe. Sirei q̄ est
tūc nullū vī pec-
catū. q̄ n̄ est ni-
si qdā lugsumas

piugio s̄l̄ pcurrūt̄. ad excusatio-
nē coit̄ carnalis valēt̄. Q̄ n̄ em̄
seruata fide thori cā plis cōiu-
ges cōueniūt̄. sic excusat̄ coit̄
vt culpā n̄ habeat. Quādo vō
deficiēt̄ bono. plis fide tñ ser-
uata pueniūt̄ cā incōtinētie. n̄
sic excusat̄ vt n̄ habeat culpā
fveniale. Ubi Aug. Lōugalis
p̄cubit̄ generādigfa. n̄ habet
culpā. p̄cupie vō latiāde. Et tam̄
cū piuge pp̄ter thori fidē veni-
alē h̄z culpā. Item. h̄z p̄iugati
victi p̄cupia vt n̄ inuicē vltra
necessitatē liberos. p̄creādi. po-
nā in his p̄ q̄bus q̄t̄ die dicim⁹
dimitte nobis debita nostra t̄c
Ubi at̄ hec bona desunt. fides
sc̄z t̄ ples. n̄ vī coit̄ defendi a
crimie. Ubi in sentētiolis sexti
pitagoricilegik. Disardētior
amator p̄p̄e vxoris adulter est
Itē h̄z. Sapiens iudicio a-
mat piuge n̄ effectu. n̄ regnat
in eo inep̄t̄ voluptatis. nec pre-
ceps fert ad coitū. M̄bil ē fedu-
us h̄z vxoris amare q̄ adulterā
Qui dicit̄ se cā humani gene-
ris vxoris iungī. imiten̄ saltē
pecudes. t̄ postq̄ venter vxo-
ris intumuerit. n̄ pdant filios
ne camatores vxoris. se exhibe-
at̄ maritos. Idē. In m̄ri-
monio opa liberorum pcessa sunt
voluptates at̄ q̄ de meretrici⁹
amplexib⁹ capiuntur in vxore
damnate.

Determinat qndā auētatem
apl̄ q̄ vī eē traria.
Sz si p̄cubit̄ q̄ fit cā plis cul-
pa carer. qd apl̄ fm indulgēti-
am p̄mitit ita em̄ ait. Hoc aut̄
dico fm indulgētia. cui em̄ p̄sta-
tur venia nisi culpe. Per h̄z etiā
qdā pbare volūt nuptias esse
pētū. s̄ v̄ p̄dictū ē indulgētia
alia ē p̄cessionis. Egerat apl̄
de nuptijs t̄ de carnali coitū. t̄
ad vtrīq̄ retulit illud. Baūt di-
co fm indulgētia. Indulgēt
em̄ nuptie scđm p̄cessionē. t̄ cō-
cubitus nuptialis q̄ fit tm̄ cā p-
lis. Lōcubit̄ vō q̄ ē pp̄f necessi-
tate generādi. ob incōtinētia

indulget̄ fm p̄missionē. q̄ribiē
aliq̄ culpa. s̄ leuis. iōq̄ n̄ tube-
turn nec p̄cedit fm p̄missionē. q̄ n̄ ē
laudabilis fvenialis. De hoc
Augustin⁹ sic ait. Forte aliq̄s
dicet. si veniā p̄cessit apl̄s. ergo
pētū sunt nuptie. cui ei venia
nisi p̄ctō p̄cedit. Plane qd̄ in-
firmitati p̄misit fm veniam. au-
deo dicere pētū esse. Veniam
nāq̄ p̄cedes apl̄s p̄cubit̄ attē-
dit coniugatoz vbi ē incōtinētie
malū. Incōtinētie malū est q̄
vir cognoscit̄ vxore. etiā vltra
necessitatē p̄creādi liberos. s̄
z ibi ē nuptiaz bonū. M̄o em̄ q̄
incōtinētie malū est. s̄l̄ cōiugi-
um. vbi est concubitus p̄ter in-
tentōne generatōis n̄ est bo-
nū. M̄o pp̄ illud malū. culpā.
e
bile est h̄z bonū. sed illud malū
fit veniale pp̄ter bonū nuptia-
le qd̄ n̄ rep̄hēdit apl̄s. s̄ malū
incōtinētie. Itē concubitus qui
n̄ fit cā plis nuptie n̄ cogunt
fieri. s̄ impetrat̄ ignosci. si tamē
n̄ ita sit n̄ vī. vt impedit̄ tpa-
que orationi debent̄. nec im-
tent̄ in eū vsuz q̄ est contra na-
turā. Lōcubitus em̄ necessari⁹
causa generādi inculpabilis. t̄
solus ip̄e nuptialis ē. Ille vō q̄
vtra necessitatē p̄gredit̄. non
rōni s̄ libidini obsequit̄. t̄ hunc
n̄ exigere s̄ reddere coniugine
fornicet̄ ad coniugēt̄. Si
vō ambo tali cōcupiscēt̄ subi-
guntur. t̄ rem faciunt̄ q̄ n̄ est
nuptiaz. cui delicti n̄ sunt nup-
tiae hortatrices s̄ dep̄catrices
Decus qd̄em coniugale ē ca-
stitas p̄creandi t̄ reddēdi car-
nalis debiti fides. h̄z est op̄ nup-
tiaz qd̄ ab omni peccando de-
fendit apl̄s dicēs. Non peccat
virgo si nupserit. Lū ergo cul-
pabilis n̄ sit generandi inten-
tione concubitus qui pp̄cnu-
pti⁹ imputādus est. qd̄ fm ve-
niā concedit apl̄s nisi q̄ con-
iuges debitū carnis exposci-
non pp̄ginis voluntate sed li-
bidinis voluptate. que tñ volu-
ptas n̄ propter nuptias cadit
in vīre. Sirei
q̄ futura ē. s̄ su-
turna ē bōvīus
ergo talis iudi-
cātus ē homici-
da. Vī. dōm q̄ Aug.
talīs n̄ ē iudica-
tus hocida q̄n
tum ad factū. q̄
n̄ cecidit nec alii
quis mons ante
puerperium for-
marū. tñ q̄sum
ad voluntātē per
ueram iudican-
dū. s̄ etiā male-
ficij. vñ talis in-
ter maleficos cō-
putat. t̄ tale cri-
mē graue ē. Q̄
ergo obī q̄ n̄ sit
mōtale. q̄ non
punīt̄ morte. rō
n̄ valet. q̄ nul-
ta sunt mortalia
q̄ mortē n̄ plecie
bank. tñ illud ḡ
vīus scel⁹ e dū e
bono p̄iū
certa scia opaf̄ ḡ Galī.
naturā. h̄z em̄ na-
turā bestiaz ē q̄
plēm exspectat̄.
Q̄ q̄ sub q̄ ge-
nere pētū sit. dō.
q̄ spectat ad ma-
leficiū. Q̄ obī
q̄ pl̄ nocet. dōz
q̄ n̄ p̄sideratur
Etatas nocumē
ti fm id qd̄ p̄t
esse. h̄z fm id qd̄
est. q̄ fm id qd̄
p̄tē. cū vñ h̄z
per successionē
possit esse origo
mille. qui occide-
ret vnu⁹ occide-
ret mille qd̄ sal-
sum ē. t̄ id q̄ n̄
dū ē aia. nedū ē
tātū bonū q̄uis
esse possit. id n̄
sic grauite peci-
cat. t̄ sic patent
obiecta.
e **M̄o.** pp̄ il-
lud malū culpa-
bile ē hoc bonū
Videt̄ salsum dī-
cere. q̄ p̄ma ad
co: in h̄z. v̄. dicit̄
q̄ modicū fermē

Liber

tum totam mas-
sam corripit. q̄
videt q̄ modicū
malum sedat bo-
num portus q̄
econuerso. p̄.
dōm q̄ malū est
corruptio boni-
dico igit q̄ ma-
lum dupliciter
potest iungi bo-
no. aut vt corru-
ptibili. aut inq̄
sum medicinali.
Aug. con-
tra iulia-
nū hereti-
cum.
J. Lo. yij.
Et est exempluz
quia morbus iū-
crus nature sa-
ne eam viciat et
infirmit. morbo
vero iūctus me-
dicine nō reddit.
Gen. ix.
medicinam mor-
bidam. sed poti-
us curat ab ipsa
z quoniam ma-
trimoniū ē bo-
num medicina-
le ideo nō feda-
tur a malo s̄ po-
tius curat malū.
f **Admiratio**
cōiugis sine car-
nis voluptate si-
er nō potest. Et
iterū dicit. Lar-
nolis voluptas
sine culpa nulla
tenus eē potest.
Hoc videt sal-
sum. quia tunc
nullum costum
continget esse
sine peccato. s̄ b

in culpā. s̄ pp̄ nuptias accipit
veniā. Immoderata q̄ p̄gres-
sioſi myeniā pcedit. Quocirca
t̄ hic laudabiles sūt nuptie. q̄
etia illud qd nō p̄tinet ad se ig-
sci faciūt pp̄ se. Nō em p̄cubi-
tus ē q̄ fuit p̄cupie. vbi agit vt
impleat fer? quem postulat nu-
ptie. Dīno ergo in genere suo
nuptie bone sunt. q̄ fidē thori
fuit. t̄ pl̄is suscipiēde cā vtrū.
q̄ sexū cōmiserit. t̄ impietatē se
paroishorēt. Sc̄titati etiā cō-
iugis nec p̄iunx infidelis obesse
pot. s̄ p̄otī fidelis. p̄dest inside-
li vt apl̄us docet. Ex his oñdī
q̄ p̄iuges q̄ cā pl̄is t̄m p̄ueniūt
vel q̄ exigērīt debītū reddūt.
de fencit a p̄cō sc̄titas cōiugij
bonūq̄ nuptiale. Si em absq̄
p̄cō nō posset fieri p̄cubit cō-
iugalis. n̄ p̄cepisser dñs post di-
luiū eos copulari dicēs. Cre-
scite t̄ multiplicamini. cū iā si-
ne carnali cōcupiscētia nō pos-
sint cōmiseri.

Definimat quandā auētātē
Gregorij q̄ non oīs delectatio
carnis p̄ctī est. f

Sz forte aliq̄s dicet oēm car-
nis p̄cupiam t̄ delectatōz q̄ ī
coitu malā ē t̄ p̄ctī q̄r ex pec-
cato est t̄ iūordiata. Et nos di-
cim illā p̄cupiam sp̄malā ēē q̄r
feda ē t̄ pena p̄ci. s̄ nō sp̄ pec-
catū est. Sepe enī delectat vir
sc̄tūs fm̄ carnē in aliq̄ re. vt re-
q̄scēdo post laborez edēdō p̄
esuriē. nec t̄n talis delectatio ē
p̄ctī. n̄ s̄ sit iū moderata. Sic t̄

H intelligentiā hūr̄ distincōis duo p̄ncipaliſ
q̄runk. Primo q̄r de bonis m̄rimonijs in sc̄. Se-
cundo q̄lī excusat coitū. Circa dñm tria q̄runk.
Primo q̄r vīz bona m̄rimonijs in i genere s̄feret. s̄ue
vīlis an honesti. Secōdō querit de numero t̄ sufficiētia
coz. Tertio q̄r de necessitate horz bonoz.

Questio
Q̄x sunt in genere honesti videt. sup illud. s̄ ad Loz.
vī. Nō vt laqueū z̄. Glo. nō ēē turpe demōtravit. sed
q̄ honesto honesti generali noīc honesti cōmendauit
Iēc hoc vī rōne. q̄r castitas cū sit vītus ē in genere hone-
sti. sed acrūs coniugalis est acrūs castitatis. qm̄ ē casti-
tas p̄iugalis s̄c̄yndualis. ḡ z̄. Iēc act⁹ q̄ alias cēt forni-
car. s̄t nō fornicari p̄ p̄iugū. s̄ nibil tollit de honesta/

Quartus

slectatō q̄ sit i coitu p̄iugali. cui
assunt illa tria bona a p̄ctō de-
fendit. Videſ t̄i beat Grego-
alis sentire. s̄. q̄ sine p̄ctō n̄ pos-
sit fieri carnalis cōmixtio. dīces
Utr cū p̄p̄a cōiuge dormiens.
n̄ s̄lōt̄ aq̄ eccliam intrare non
dī. Quāuis diuerſe hoīm na-
tiones de hac re diuersa senti-
ant. et alia custodire videant.
Romanorū t̄i sp̄ ab antiquorib̄
vīlus fuit. post admixtione p̄p̄
cōiugis t̄ lauaci purificationē
q̄rere. t̄ ab ingressu ecclie pau-
lū iūpare. Nec hoc dīcētes cul-
pam deputam' eē cōiugiū. s̄ q̄
ipa licita f̄ admixtio cōiugis s̄
ne voluptate carnis fieri nō p̄t
a sacri loci ingressu est abstinentū. quia volu-
ptas ip̄a sine culpa nullatenus esse potest.

Hoc autem ne predictis obuiet intelligendū. Descriptio
est in illis qui nō gratia prolis conueniunt. quo-
rum voluptas nō est sine peccato. t̄ vīz aliqui re-
periri possunt adhuc amplexus carnales experi-
entes qui nō interdū conueniunt preter inten-
tionem procreande prolis. Hoc autem quoties-
cit. ab ingressu ecclie abstinentū est. Et q̄ ita i-
telligendum sit Grego. consequenter ostendit.
Si quis vero sua coniuge nō cupidine volunta-
tis raptus. sed t̄m procreandorū liberorum gra-
tia vītut. iste profecto s̄ue de ingressu ecclie.
s̄ue de sumendo corporis dominici mysterio suo
est iūdicio relinquendus. quia prohiberīa nobis
nō debet accipere. qui in igne positus nescitar-
dere. Cum vero nō amo procreande sobolissz
voluptas dominatur in opere cōmixtione. ha-
beant coniuges etiam de cōmixtione sua quod
desleant. Tunc autem vir qui post admixtionez
coniugis lotus aqua fuerit. etiam sacram cōmu-
nionem valeat accipere. cum ei fm̄ prefinitam
sententiam eccliam etiam licuerit intrare.

re. n̄ s̄ honestū. ḡ p̄iugū z̄. Iēc fūare fidē p̄iugū hoc ē
op̄ iūsticie de se. s̄ talia cadit in genere honesti. r̄b est
bonū m̄rimoniū. ḡ z̄. **L**ōtra. Aug. de bono p̄iugali.
Quedā bona data sunta eo q̄. pp̄ se appetēda sūt vt sa-
p̄tēa. sal. amicitia. Quedā vō. pp̄ aliud necessaria.
vō. doctrina. cibo. t̄ p̄iugū. S̄ honestū ē pp̄ se appetē-
dū. ḡ z̄. Iēc Hiero. in li. de viginib̄. Fornicatois p̄cu-
lo p̄cedunt nuptie. t̄ excusable sit qd nō. pp̄ se appetē-
dū. sicut viduis solū fornicateis p̄culo p̄cedunt secun-
da z̄nubia. Iēc rōne vī. q̄ honestū ē qd sua vi nos tra-
bit. t̄ dignitate nos allicit. S̄ om̄e tale ē ab oīb̄ appetē-
dū. p̄iugū aut nō ē ab oīb̄ appetēdū. ḡ z̄. Item
om̄is verecundia recta est de eo qd haber aliquid in ho-
nestatis nō de honesto. sed oīs homo sanementis acū

Siugales erubescit. ergo **re**. **D**om q̄ cū triplet bo
num sit in iugio. s. fides. ples. sacram. fides ē q̄ suā co
gnoscet & nō alia. hoc est bonū moris de se ordinatum. &
cadit in genere honesti. **P**olis & bonū cadit in gene
re p̄ferens. & fert em̄ plis multiplicatio ad speciei & ser
uationē & p̄fectōz numeri. sicut cib⁹ ad seruationē in
diuidit. Bonū & sacramēti cadit in genere delectabili
s. q̄ tātā ē ibi vno ut relinq̄t hō patrē & m̄rem. & sunt
duo in carne vna. **U**n̄ p̄cipitur viris ut uxores diligāt
sicut corpora sua. & sic p̄z q̄ cū tria sunt in electōe sic vult
p̄bs. s. honestū. & p̄ferens. & delectabile. in triplici genere ē
bonū iugū. & hec tria bona pura eēt in statu puritas
& innocentia. s. p̄ pertinunt suis & trarīs admira. Quo
niam in acru illo est quēdā in honestas & trac̄a rōne ī
prohibitatis libidinis & prurit⁹. & in bono honesto qdām
pm̄iseck in honestas. Est etiā qdām dāmū. q̄ im
peditur homo a rōniis instātia. vñ p̄creando plen ad cul
tum dei impedit ut tunc p̄fice dāmū. & etiā delectabili s. sacra
mēti indiuisiōnē quēdā tribulatio & angustia. q̄ qui cum
vrouē ē cogitar que sunt mundi quō placeat vrouē. & di
uisus ē q̄i tribulationē carnis haber hmoi. & ita bonū
delectabile pm̄iseck tristicie & angustie. Quoniam ġ bonū
est nō pm̄itū. ideo apperit p̄t. & etiā melius ē nō app
eti. Unde q̄ iungit virginē bene facit. & q̄ nō iugit virgi
nem melius facit. Lōcedende ergo sunt rōne. oīdētes
m̄rimoniū vel quid sui ē in genere honesti. **A**d illud
ergo q̄ obijct⁹ q̄ p̄pter aliud appetendū. dōm q̄ loq̄
10 rōne boni & p̄ferens q̄ ibi ē. **A**d illud q̄ obijct⁹ de
Hier. & ad rōne sequētes solvētū est q̄ nō ē pure bo
num s. aliquid habens admītrū. & q̄ bonū istud ē medici
nale. ideo bonū nō fit malū. p̄pter malū quod ibi ē. mo
curat & excusat malū. nō vt nō sit penale. & ideo ē ibi ve
recūdia & tribulatio. s. solū nō vt sit culpabile sicut pa
rebit infra.

Questio **ii** **b**
Denumero & sufficiētia bonorū m̄rimoniū & assignat
ob aug. tria bona in li de bono iugali. s. fides ples et
sacramēti. Primo vñ ḡ hic sit defectus. Nā p̄ter h̄
est in iugio mutū obsequiū. & hoc q̄dem aliqd bonū
est sicut dicit Eccl. viii. Melius ē duos esse q̄ vnum. &
nō est aliqd istoz. ḡ re. Item ista tria cōperunt m̄rimo
nio fm̄ q̄ ē in officiū. sed matrimoniu nō solū est in offi
ciū. sed etiā in remedio. ergo vident plura esse. Item
bonum pacis ē aliqd bonum. amo maritū bonū vt dī
aug. sed hoc ē bonū q̄ frequenter facit iugū. ergo insuffi
cienter enumerat. Si dicas q̄ enumerat ea que sunt
bona m̄rimoniū nō vt frequenter sed vt semp. Obijct⁹
quia nec fides nec ples semp est in m̄rimoniū. Sed h̄
videt q̄ sup̄flue. q̄ vñū rei vñicū ē finis. ergo si ma
trimoniū sacramēti ē vñū. ergo vñū d̄ habere p̄ncipalē fi
ne. ergo vñū ē bonum ei⁹. q̄ bonū ē finis idē. Item ni
bil de esse bonū iugū. sed m̄rimoniū ē sacramēti. ḡ sa
cramēti nō ē bonū m̄rimoniū. Item nibil d̄ cōicari su
is pp̄petatib⁹. s. fides & ples sunt cōditiones & pp̄petat
es m̄rimoniū. ergo sacramēti. ergo nō dīt distingui ne
q̄ cōnumerari cū bono sacramēti. Si dicas q̄ sacramē
tum aliter accipit. s. p̄ pp̄petate m̄rimoniū. queris q̄ sit
illa pp̄petat. & quare magis sibi appropriauit nomen
sacramēti. **R**o. dōm q̄ numerus & sufficiētia bonorū
m̄rimoniū p̄t accipi a p̄t cause institutētis sue efficien
tis & sic a triplici p̄ncipio. a dictamēti. s. nature. vt vir
cubet cū muliere ad seruatōz ip̄i⁹ nature. & sic est bonū
plis. A dictamēti rōniis recit. vt vir cū sua & nō cū alia

cubet muliere. & sic ē bonū fides. A dictamēti ḡt. vt si
gnificet vno diuite nature & buane. & sic ē bonū sacramēti.
P̄t etiā accipi a p̄ncipali cōstrutētis. & h̄ triplet.
q̄ad b̄ q̄ m̄rimoniū habeat eē completū tria sunt necess
aria. s. institutio v̄lus. & fruce⁹. Rōne institutōis ē bo
num sacramēti. rōne debiti v̄lus bonū fidei. rōne fruct⁹ cōse
rentia v̄sum ē bonū plis. & sic patet q̄ ē triplet bonum
P̄t deniq̄ accipi a p̄t finis mouētis sue terminatōis
& hoc vel q̄ ad bonū vel q̄ ē malū. Quia ad bonū. cuž
triplet sit eligendū bonū. s. honestū. & p̄ferens. & delecta
bile. Rōne honesti ē fides. rōne p̄ferens ples. rōne
delectabilis ē sacramēti fm̄ q̄ sup̄ ē monstratū. Tel alter
q̄ ē malū cōcupie q̄bz in se triplet malū. s. flūti. inordi
natiōz. & fastidiū. Lōtra fluxū ē m̄rimoniū vno singu
laris. In ordinationē vno vtilis. & fastidiū vno inse
pabilis. Rōne singularitatis in vnitōe ē fides. rōne vti
litatis ples. rōne inseparabilitatis sacramēti. Et hec tria si
gnant triplice p̄petrat vnitōis xp̄i cū ecclēsia. q̄. sc̄z
vñū. & q̄ ex ea filios generat. & q̄ nunq̄ separat. Ex
his patet obiecta. q̄ cōnumerant nō q̄cūq̄ bona s. que
cōmūnia sunt statu in nature corrupte. iō nec par nec ob
sequiū nec bonū q̄d accipit in cōstum ē remediu inter hec
bona cōnumerant. s. hec tria bona solū. **A**d illud q̄d 12
obijct⁹ q̄ sup̄flue. q̄ vñū finis re. dōm q̄ vñū ē bo
nū p̄ncipale & inseparabilis. s. sacramētale vinculū. et alia
sunt huic annera. & n̄skl̄ sp̄edit q̄ aliquid habeat vnum
p̄ncipalē finē. & plures vtilitatis adiunctas. Pater eti 13
am rōnlio ad illud q̄d obijct⁹ de bono sacramēti. nā ipa vno
dicit sacramēti m̄rimoniū. s. inseparabilitas vnitōis d̄ bonū
sacramēti sue sacramēti q̄d ē bonū m̄rimoniū. Rōne autē qua
re cōditio inseparabilitatis vendicat sibi nomē istud est.
q̄ m̄rimoniū ē consubstancialis & nō ipm̄ inseparabilis. nō sic
alie cōditiones. & sic patent obiecta.

Questio **ii**
Deneccilitate horū triū bonorū. vtz. s. sunt de necessitate
sacramēti. Et q̄ bonum sacramēti sit de necessitate dicte
aug. & habet in lī. Sacramēti ita inseparabilitate iugio he
ret vt sine illo esse nō videat. Itē rōne vñ. bonū sacramē
ti ē rōne inseparabilitatis. sed inseparabilitas q̄ rei p̄t inest. ne
cessitas. aut ē bonū sacramēti nō est bonū. aut necessario in
est. Itē q̄ bonū plis de necessitate sequat̄ m̄rimoniū
videat. q̄d dicit aug. & habet in litera. q̄ d̄ venena sterili
tatis p̄caurerintō sunt iugēs. Itē rōne videat. q̄ in
stitutū fuit matrimoniu ad crescēdū & multiplicandū. &
frustra ē s. h̄ sine caret. s. nō ē s. oīno frustra cū sit sa
cramēti. ḡ re. Itē q̄ bonū fidei sit de necessitate sacra
mēti videat. q̄d dīt aug. q̄ si q̄s cōsentiat ē aliquā vt post
modū alia accipiat. nō ē sacramēti. s. h̄ ē p̄p̄ defectū fi
dei. ḡ re. Itē rōne videat. q̄liceret et cōfimatois marri
moniū diuidere. s. nō licet nisi fides cēt de suba. ḡ re.
Lōtra. q̄ sacramēti nō sit de suba m̄rimoniū videat. q̄ si
aliquā triahat cū aliquid p̄bā d̄ p̄nti ē m̄rimoniū triacū
& en illo trāscētē ad religionē ista p̄t nubere. ḡ n̄ erat ibi
vinculū inseparabile. Itē q̄ nec fides vñ. q̄ m̄rimoniū
p̄t ē inter p̄petuo iugēs. & p̄t ē inter incōtinētēs. q̄
neuter cū alio vel alia p̄t triahere. ḡ re. Itē q̄ ples non
sit de necessitate videat. q̄ matrimoniu ē inter steriles si
cut p̄z. s. h̄ nō ē bonū plis. Queris q̄ quid ē q̄d dicit au
gustin⁹ q̄ nō sunt iugēs. si ei p̄bus cōsenserūt fuit marri
moniū rātū. si post coicerūt fuit p̄summatū. sed h̄ nūlo
casu. nūlo pacto rumpit. ḡ re. **R**o. sicut tangit mḡ 14
in lī. & accipit ab aug. cū sunt tria bona matrimoniu. s.
fides. ples. sacramēti vñū. s. sacramēti ē de necessitate
matrimoniu. Sacramēti em̄ venit ex mutua obligatōe

Liber

Quartus

2 diuina institutio. et signatio illius rationis. et id quod ista sunt de necessitate matrimonii. p. 2. et faciem. sed alia duo bona quidam sunt de esse. quidam de bene esse. Si enim loquamur quod ad matrimonium vobis sic sunt de bene esse. quoniam vobis matrimonium absque his esse potest. sicut tota die est. et non solus abs quibus sed etiam cum suis oppositis. Unum sterilitatis. et ab eius curatio. et fidei fractio. non dissoluunt matrimoniale vinculum. et fractum. Si autem loquimur quantum ad matrimonium fractum quod est per matrimoniale sensus. sic per esse fractum absque his duobus bonis. reputa in sterilibus et in continetibus. Sed quoniam sub tali pacto sentitur ut plus sterilitas procureatur. vel uxori. et aliis pluitus. tunc enim non est sensus vel partatio matrimonii. sed post adulterium. cum direcere repugnet institutio matrimonii. Sed carceraria siue abiencia horum donorum non repugnat. quod fides venit ex recto matrimonio vobis. et quod pueris aborti ipso. id est deesse fides. Tunc pueris ventris. et quod steriles sunt enim vel natura vel arte. id est matrimonium a bono per carere. Ad illud ergo quod obiectum sacramentum bonum non est in matrimonio a carnalitate copulam. dominus quod falsus est. quod inter contingentes insolubile vinculum. nec solvit nisi per mortem separalem. sicut post consummationem per mortem corporalem. verum enim quod non est ibi sacramentum secundum completam et plenariam rationem. Ad illud quod obiectum fides non sit de necessitate. quod sic sentitur ut in alia ducere possit post non habere. dominus quod non est tamen propter defectum fideli sed etiam propter defectum sacramenti. quod non vult isti iugis perpetuo. et quod in pacto introduxitur. id est tria bona fidei. nec propter in fidelitatem solvit matrimonium sacramenti. sed solvit obligatio.

15 16 17 tio ad reddendum debitu. Ad illud quod obiectum est bono propter institutum est. dominus quod non est tamen propter defectum fideli etiam in rebus aliis. id est bonis. sed etiam in signis. id est quoniam non sit ibi bonum. pueris tam esse alia bona. si autem hoc statuerit. tunc sedetur bonum. quod tamen fuisse in officio. et bonum non decesserit. quod nulla est sterilitas pena.

Qonsequenter quantum ad secundum artificium quod de excusatione accepit. coingalis per bona matrimonium. Et eis coniungat coram cui uxore causa. et cupie implende. causa somnaciorum vitade. et causa pluri pereande. circa secundum hunc institutum. etiam quod non est in signis. id est quoniam non sit ibi bonum. pueris tam esse alia bona. si autem hoc statuerit. tunc sedetur bonum. quod tamen fuisse in officio. et bonum non decesserit. quod nulla est sterilitas pena.

Questio

Dicitur quod potest esse sine omni culpa videtur. quod dicit Augustinus de bono coingali et habet in litera. Coniugalis coniunctio generanda pluri gratia non habet culpam. Id est ratione viri. matrimonium est secundum etiam bonum. quod per pueris a deo est institutum. et confirmatum per presentiam suam ad nuptias. Job. et approbatum per rationem suam. Mat. et. Secundum quod viri causa pueris somnaciorum viri deinceps posse esse sine omni peccato veniali. Tertio viri coram cuius uxore causa. et cupie satiada sit sedetur secundum mortale.

Respondeo

Ex parte potest. potest esse sine omni culpa videtur. quod dicit Augustinus de bono coingali et habet in litera. Coniugalis coniunctio generanda pluri gratia non habet culpam. Id est ratione viri. matrimonium est secundum etiam bonum. quod per pueris a deo est institutum. et confirmatum per presentiam suam ad nuptias. Job. et approbatum per rationem suam. Mat. et. Secundum quod viri causa pueris somnaciorum viri deinceps posse esse sine omni peccato veniali. Tertio viri coram cuius uxore causa. et cupie satiada sit sedetur secundum mortale.

hunc erubescere de pena sed de culpa. sed in coitu coingali ratione vel amore pluri erubescere. et nullo modo coram aliis faceret. ergo est permisum. Id est ois coitus in quo regnat libido est permisum sed in actu coingali per generationem pluri regnat libido. quod dicit Augustinus de bono coingali et habet in litera. Coniugalis coniunctio generanda pluri gratia non transmittit ad posterum propagationem sed libido. et tunc. Id est ois actus qui est necessarium ordinatio ad culparum est permisum. sed beatus in coitu ratione pluri. quod habet permisum proles ergo in actu coingali super est permisum. Id est ubique causae continuo galis necessitate procedere motus in carne. sed prius motus sunt pericula saltem venalia. ergo sed coitus per prole libido est permisum veniale. Id est si matrimonium excusat coitus per pluri bonum. Aut excusat a pericolo quod est. aut a pericolo quod non est. Non a pericolo quod non est nec sunt. Id est a pericolo quod est. quod aliquod est ibi permisum. Iurabit quod propter hoc dicitur matrimonium circulare coitum. cum ois ordinatio quod cum uxore habeat possit etiam haberi cum alia muliere. et ita sit libido et puritas et carnalis actus in cognoscendo uxore sicut etiam aliam mulierem vel pene. **P**ropter dominum per circa secundum quoddam erraverunt dicentes quod in actu generatione non est culpa nisi ex excessu. sicut in actu nutritive. Alii et rauerunt dicentes quod est permisum. et nullo modo excusat. immo propter peccatum matrimonium victari non vicuum excusat. nam est in unicuius bono ipsum viciat non conuerso bonum malum excusat. Et prius quod de non intellectu morbi quod est. infra est etiam vis generationis. Secundum vero non intellectu morbi sacramentum est remedium ut medicamentum quod non viciat a morbo. sed contra morbum sedetur. id est recte creditur videlicet morbum et remedium dicunt actu coingali per sacramentum excusat tanquam morbum per remedium. Si quis autem velit ratione morbi et remedij invenire. potest patere sic. Primum quod est ois actus in quo regnat libido in flagitiis nihil cogitare hoc licet aut intendere. quod mente captiuus subdit ipsa subiicitur. et abscondit libido. In hunc autem deordinatio arbitrii plurimum facit erubescere naturam quoniam mendax est non potest. Erubescere autem moribus illos. et actus raro pluri. et hoc est melius ordinatio et sic per actus ille de se est morbus. quod sine causa deordinatio exercerit non potest. sicut in eadem glo. et agil. Ecce igit quod possumus videre moribus. Remedium autem invenire sic possimus. Quidam enim est actus qui dicitur deordinatio menses ad dum. et idolatria et piarum. quodam est qui dicitur deordinatio one creature ad creaturam. sive vnius et alterius. sive eiusdem ad se. Primum est malus et morbus secundum se. et nullo modo potest fieri bene. nec diuino mandato nec aliter. Secundum vero quod non habet sensibile deordinatio per diuinum impium ordinari. ut potest cum deo peccare occidere hominem. cum ecclesia peccare ante accipere. cum etiam inspirat spiritum occidere. sicut samson in quo irruit spiritus domini iudicium. et tunc per hoc modum ordinavit coitum oze cum muliere quoniam era sua uxor per dei mandatum. Sed quoniam actus iste coingalis non oibus debebat peccare. prouidit diuina dispositio illa deordinatio ordinare non per mandatum sed aliquem statu. et per statu quem est signum illius coiunctus qui erat ordinata ad cupie remedium. et ita per sacramentum matrimonii. quod quodcumque ratione medicine potest erubescere. sicut cum domine peccare hebreis ut vasa egiptriorum abs portaret. abs portatio non facit exceptum malum sed potest contra peccatum quod est porrectum et superius fecit abs portatione bona et meritoria quoniam alias esset culpabilis et mala.

Scilicet roes catholici dicunt contum p sacrum matrimonio
nexcusari a culpa mortali. maxime qm gratia plis fir-
mam excusandi duplex opinio. qdaz voluerunt
dicere q excusat a culpa mortali s nō a veniali. q mortale
sit ibi veniale. Alii dixerunt t h vnt sentire aug. q cū
de pfectu det remediu m mortu. t qm gratia plis coit
pote sine o culpa. t h ē magis osonū rōne t pierat
fidei. t cedēde sunt rōnes ad h. Si tñ hec intentio du-
ret a principio vñq in finē. vt nō deflecat ad aliud mē-
20 qdñ est valde difficile. Ad illud g q est ibi imodera-
tio. deordinatio. erubescēta t libido. Dōm g hec qtu-
o: pfecte circa actu rōnes aut sensualitatis. Sed circa
actu rōnes s q faciūt culpā. q faciūt malū fm se. Si autē
sunt circa actu sensualitatis exēte ordinatio circa actu
rōnes. tūc ista cedēt in penā. t sic ē in pposito. Nā per
virtutē sacrō ordinaf ut moderare velit t ordinare. Et
honeste. nec de illo actu erubescēt hō q vult filios. pcre-
are. nec in pria voluntate appetit s casta. S3 nīl inter-
veniret remediu matrimonij. tūc eet inordinatio. nō so-
lū in sensualitate s etiā in rōne. t sic sp ēt peccatum. Un-
21 isti qtuor: medius oñdi p g act generative ē peccatum
nisi excusat. Ad illud qd ob: q est cā pfect. Dōm q fal-
sum ē. q act ille fm se nō est cā nīl plis. s3 rōce pme trā-
gressio. plem generari nō ḵingit sine culpa sua nō ge-
neratis. qnō ppf culpā generatis. s3 ppf culpā primi-
22 genitū nascit ples peccarit. Ad illud qd ob: de pri-
mis motib pō dicit q antecedunt actu rōgale. nec sp
sunt pētā reputa qm lurgunt ex cogitatōe ordinatio. ut
pote si abrā cogitaret cognoscere vroē ut acciper. pē-
23 tūc si caro moueret no peccarer. Ad illud qd vlti-
mo qd a pfecto excusat. Dōm q a pfectō qd est. h quod
alias eet nīl matrimonij inueniret. Un differēt mō
est remediu sacramētū m̄imoniū t alia sacra. Hoc ei est
i remediu q facit virare pētū quod incurrit. alia vō
liberat a pfecto in qd iā quis ē lapsus. p tanto aū pfect
remediu. q act de se inordinatio. ordinaf q diuinū statu-
tum.

Questio nū
Tē coit contugalis cā fornicatōis vitāde possit eē
sine o pfecto veniali. Et q nō vñ. q dicit Aug. t habeat i
lia. h quod iugati vici. cupia utunt inuitē vltā ne-
cessitate. pcreandū liberos. ponā in his. p qbus qd dicit
dicit. dimittit nob debita nrā. Tē. j. ad Lox. vñ. itez
revertimini inidpū ne tener vos satanas. ppf incōti-
nentia. h autē dico fm indulgētā nō fm imgū. s3 si me-
ritoriū cēt. sine pfecto sic vroē cognoscere posset. nec tñ
deberet indulgeri veruetā pfecti. Jō Greg. dicit sup ose.
q vir q cognoscere vroē nō dī ecclēstā ingredi nīl lauet
Et pfect. hāc constitutiōne nō extēt ad eos q vroē
solo amore plis cognoscere. ergo alia culpa ampliō est
in his q cognoscitur causa fornicatōis vitāde. s3 nō ni-
si venialis. ergo tē. Tē q cognoscit ad vitandā forni-
catōem. aut impellit a carne aut nō. Si nō impellit.
ergo vltur remedio cū nō indiger. ergo aliq ordinatio
est ibi. ergo veniale. Si impellit. sed impulsus talis
nō est sine pfecto. ergo tē. Aug. infirmitas car-
nis excipit p bonū matrimonij ne cadat in souē pec-
cati. s3 cū coit causa fornicatōis vitāde infirmitas car-
nis mouet. ergo. tē. Tē rōne videtur qd q vltif aliquid
ad illud ad qd ē pfect h facit sine pfecto. s3 rōgū ē ppf for-
nicationē vitādā. ergo tē. Tē maius bonū ē cōtinē-
tia qd ples. ergo magis licitu et debitū ē amare tēnēt
amēt. plem. s3 q coit amore plis. pcreāde h̄t sine pecca-
to. ergo q amore tēnēt scruande. Tē q coit amore
tēnēt scruande in altero nō peccat. ut cū reddit de-

bītū vroē ne in fornicationē labatur. ergo si nō magis
debet esse sollicitus de aliena continentia qd de sua. pa-
ter tē. R. dōm qd coit causa fornicationis vitāde.
aut hoc ē in se. aut in altero. Si in altero vt reddat ubi
tum. hoc est pure iusticie. hoc est fidei. t est de bonis ma-
trimoniū. ideo omnino a culpa excusat. Qui hō coit cau-
sa fornicatōis vitāde in se in hoc sp peccat venialiter.
quāt pulsatur a carne. aur si nō pulsat. ex quo tñ vult
pcreare plem. nec compellit debitu reddere. aliq super
fluitas est ibi. t ideo peccat. Et si tu obētias qd licet ho-
mini bibere ne sitiat. sicut etiā sine peccato coire ne forni-
cati appearat. nō est simile. qd hic ē motus nature. i coitu
nō. nec etiā necessitatē. et hoc dicit mḡ in sequēt. dis-
j. cap. reddere debitū rōgale nullū est criminis. erige-
re aut vltra generādī tēnēt scruande. culpe est venialis.

Ad illud ergo qd ob: de Aug. dicēdū qd souēt pecti
vocat peccatum mortale. Ad illud quod ob: qd ad

24 hoc est tē. Dico qd hoc ē fm indulgētā nō fm imperi-
um. t vnt sentiae peccatum. t in hō ordinatio. Ad illud

25 quod ob: de continentia qd maius bonū ē. dico qd cōti-
nētia ētare ḵingit sine hoc. s3 nō plem pcreare. Ad

illud quod ob: de continentia etiā scruāda est i altero sine

26 culpa. dico qd nō est locus a minori s3 a maiori. qd ibi ē

accus iusticie rōne cuius tenetur tēnēt scruande nō ratōne

amoris continentie. Quesitio nū. f

Utrū coire cuz vroē rōne. cupie satiāde sit sp mortale

peccatum. Et q nō vñ. qraugus. dicit. t br̄ in līa. Lōiuga

lis cōcubitus gra. cupiscētia satiāde. s3 tñ cū ḵiuge. ppter

thori fidē vntalē hō culpā. Tē hōc pmp̄ videat rōe

qd delectari in coitu rōgali rōne boni matrimonij pec-
catū nō est. ergo nec velle delectari. qd acit bonū t vō

luntas acit bona. ergo vñ. tē. Tē q delectatur i cibo

nō. ppf dēt s3 ppf ipm cibū qd boni saporis ē. n̄ peccat

mōtūt. ergo pari rōne cū delectatio cōingalis n̄ sit

mōtūt. si vult delectari nō peccat mōtūt. Lōiuga

dicit auctoritas t br̄ i līa. Uebemē amator vroēs est

aduleter. s3 q amat vroē pēt b v̄t delectat i ipsa est vehe-
mē amator. ergo. tē. Tē Hiero. Voluptrates qd de me

retricū āplerib⁹ capiūt in vroē dāmnāde sit. Tē rōe

i vñ. qd velle coire sive appetere sola delectatio ē pētū.

etia nō sensū. ḡ etia cū pgredis i p̄fētū t acit. sicut cū

cōedit vir ppter solā delectatioē. tūc eū comedere erit

mōtūt. Tē q cognoscit. ppter b v̄t delectat. frui crea-
tura. qd ibi ponit finē sive q̄tētis. s3 summa ḡuertitas ē frui

vredit. ergo tē. Tē dicēdū qd aliq dicit qd q finalit̄ co-

gnoscit vroē v̄t hēt illā miserā delectationē qd ētē i

coitu peccatum mōtūt. qm illā ponit. tanq̄ finē pnci-
pale. sicut si aliqs ppter vanā gloriā pdicaret. qd autē co-

gnoscit aliqs cā pncipali. s3 tñ qd si latere placet ei

delectatio qd cōtib. sicut de aliquo qd finalit̄ pdicat. ppf

dēt. s3 tñ qd si latere placet ei delectatio laudis. Dicunt

qd peccat vntalē. Tē b enī qd rōgali coūt sit sine oī

pfecto nētē qd illā delectatio nō placeat. mōtūt displiceat rō-

ni. Tātā cēt v̄ta uferat vñl rōis t spūm. ppferit fm il-

lud rēp. t iō nō pōt tūc referri i dēt. t iō ea nō pēt b vñ

vñl volēdo s3 nōlēdo. nō sic ētē de aliqs delectatioē hō qruz

sēt pñta rōe actu referri i dēt. Un fm hos aliud ē delec-

tationē qd rōre. aliud ē oblatā acceptare. aliud cā tolera-

re. pñtū ē pfecto mōtūt. secūdū ē vntalē. terciū ē pfecti-

onis. Et hec pōt s3 pñbilius videat. tñ nimis dura ē. li-

cer tñ viris cū vroēb̄ iocari t tēnēt delectari. t vntalē ē

ita tñ qd faciat affectu materiali. nec oīt delectatioē

referre in dēt. peccat tñ vntalē. Nec sp frui creatura ē

mōtūt. nisi ita ponat ibi finē qd etiā faceret si tērā deuz

Liber

esser. tūc enī ponit finē vltimū ibi. Ut nō est simile de p
dicādē q̄ est op̄ p̄vilegiarū. Et p̄p̄ hoc ē alia opinio
q̄ q̄ cognoscit vxor̄ p̄pter delectationē finalē. aut mo
vetur in delectationē rāto imperu ut cognoscet vxor̄ et
sicut mererricē. et hoc tūc ē qn̄ ea cognoscet erā si non
esser vxor̄. et tūc peccat mortaliter q̄ tūc ponit ibi finē
vltimū. et tūc vere et p̄p̄ frust et nimis vehementē amat.
Si aut̄ in ea vult delectari q̄ vxor̄. et nullo mō ea cog
sceret si vxor̄ nō esset. tūc nō est oīmoda mōdinatio. et
tūc est peccatū veniale. et excusas q̄ bonū m̄rimoniū ut n̄

Dist. xxxii. De m̄rimoniō fīm cām finalē q̄tūz
ad fidēthor̄.

Flēdū etiā ē. r̄. Sup̄ egit mḡ de bonis matri
moniū cōi. h̄ sp̄ecialit̄ agit quō vir obligat vxor̄
et cōuerso q̄tū ad solutōnē debīt. Habet aut̄
hec p̄s duas. In p̄ma determinat q̄ sit obligatio inter
vxor̄ et vir q̄tū ad fidēthor̄. In secūda determinat quō
et qualiter hec fides fuerit in pribus antiq̄. infra dist
xliii. querit hic de antiq̄ pribō r̄. Prima p̄s b̄ duas
p̄es. In p̄ms determinat de modo obligatōis. In scđa d

Quod vir vxor̄ q̄tū ad fidēthor̄ seu solutōz car
nalis debiti iudicat ad paria. et q̄ ynuis alio inui
to p̄tinere nō potest.

Dī.
XXXII.
j. Lox. xi.
z Eph. v.
Liendum etiā est. q̄cū i
p̄sit mulieri ut caput corpori. est em̄ vir ca
put mulieris. in soluēdo tū carnis debi
to pares sunt. q̄o ap̄ls vtriq̄ pariter p̄cipit̄ hac
cā sibjñuicē subiici. inq̄ens. Vir debitu z reddat
j. Lox. vii.
vxori. silt et vxor̄ viro. q̄ mulier nō h̄ptātem sui
corpis vir. silt et vir nō h̄ptātem sui corporis fī muli
er. Quia nec mulier ad aliū vix. nec vir ad alia
mulierē p̄tāte sui corporis h̄. nec vir ad p̄tinēdum
nec mulier p̄tāte h̄ sine mutuo p̄sens. s̄ alter al
ter p̄tāte h̄ corporis. ut poscēti alteri. nō licet al
ter negare debitu. ^a In h̄i pa
res sunt. r̄.
Viderūt falsū
q̄ in h̄ sacramē
to signatur nū
ctio christi et ec
clesie dei et anīe
int̄ q̄s nulla om
nino ē paritas.
ergo nec viri ad
vxor̄. Itē Eph.
v. mulieres s̄bie
ctes sūt viris suis
et p̄dicit de viri
q̄ diligāt̄ eas su
cut corpora sua. er
go cū corpus sit
paroferior̄. p̄t̄
r̄. q̄. dōm ḡi
m̄rimoniō ē cōsi
derare seruūz di
stinctōem̄ et for
mē cōūcōnēm̄.

Amb. ilī.
de bono
cōiugali.

In hoc enī
pares sunt. r̄.
Viderūt falsū
q̄ in h̄ sacramē
to signatur nū
ctio christi et ec
clesie dei et anīe
int̄ q̄s nulla om
nino ē paritas.
ergo nec viri ad
vxor̄. Itē Eph.
v. mulieres s̄bie
ctes sūt viris suis
et p̄dicit de viri
q̄ diligāt̄ eas su
cut corpora sua. er
go cū corpus sit
paroferior̄. p̄t̄
r̄. q̄. dōm ḡi
m̄rimoniō ē cōsi
derare seruūz di
stinctōem̄ et for
mē cōūcōnēm̄.

Quartus

sit mortale. In hoc casu dicūt locutū fuisse augustinum
Tāmē illā rō nō yalet. delectari nō est malum. ergo nec
velle. q̄uis enī laudari nō sit malū. tāmē velle laudari
malū est. et fīm has duas vias. p̄cedūt rōes ad p̄tes op̄
positas. Ille enī q̄ p̄bant q̄ sit mortale libidinis ordo
et creature fruitione. p̄cedunt fīm q̄ corus sit fīm impe
tū voluptatis. Rationes vero ad oppositū procedunt
fīm q̄ babetur respectus ad matrimonij sacramentum.
q̄ cognoscit̄ ea q̄ vxor̄. nec aliter delectaret̄ iea nūlī cōfī
matrimonialiter p̄tinēta.

tpe in quo dī debitu peti. ibi. Et licet debitu poscent.
sit sol. r̄. Prima p̄s b̄ duas. In p̄ma os̄cēdit q̄ vir et
vxor̄ in hā lege sine fide iudicātur ad paria. et q̄ ynuis
ne volūrare alteri p̄tinere nō valeat. In secūda avto
ritatē confirmat̄ ibi. Q̄o sine tēlētu vxoris r̄. Sū
militē secūdatis in qua determinat de tpe in quo debi
tū dī peti habet duas. In p̄ma determinat q̄ nō semp̄ est
debitū perendū. q̄uis s̄ sit soluēdū. In secūda inciden
ter determinat q̄ nō est s̄g nūp̄ias celebrare oportunita
ibi. Nec solum in opere carnali. r̄.

sibi alterutrū negent. ne p̄hoc
incidat in dānabiles corrup
tas. Reddere em̄ debitu cōiu
gale nullū est criminis. exigere
aut̄ vitra generādi necessitatē
culpe ēvenialis. fornicari vero
vel mechari. p̄nūcēdē criminis.
Auctatib̄ confirmat̄ quod
dixit. ^b

Virō sine p̄sens uxoris vir
p̄tinere nō valeat subdit̄ p̄ba
tur testimonios. Ait enī Augu
sti dicit vir cōtinere iam volo
nolo aut̄ vxor̄ n̄ p̄t̄. Qd̄ em̄ tu
vis illā n̄ vult. n̄qd̄ p̄cōtinētiā
tuā illā dīzifī fornicaria. Sia
lū nūp̄serit te viuo adulsta erit
nō vult talī lucro de' tale dam
nū cōpensari. Redde debitu.
et s̄līn̄ exigis. redde. Pro scrifi
catōe p̄fecta de' tibi cōputabit
sīnō qd̄ tibi debet. exigis. Fred
dis qd̄ debes uxori. Idē. Scđm
vba aplīca etiā si vir p̄tinere vo
luisset et noluisse. debitu tibi
reddere cogereb̄ illī de' impu
taret p̄tinētiā. si nō sue si tue cō
cōdereb̄ infirmitatē in adul
teriū caderes. Quisq̄ ḡ cōpa
tiēs infirmitatē uxoris reddit n̄
exigit debitu. aut̄ si. p̄p̄. p̄p̄ia
z infirmitatē ducit uxori plāgēs
poti. q̄ sine uxore eēnō potuit
q̄ gaudēs q̄ durit. securus ex
pectat diē nouissimum. Idēm.

t postremo mu
tuā obligatiōnē
Rōe duor̄ p̄ro
rū sīḡt deum rec
eleiam. q̄sicut
mulier egeri ro
sīc ecclā chro
Rōne cōūcōnē
nis inseparabil. et
cōformitas sīḡt
illā cōūcōnēm̄
Rōe obligatōi
nō ē significatio
q̄s omnīo lib Aug. sup
est. et nullī oīo p̄s. xliv.
obligat̄. n̄ de
bet esse inf̄ virū
et mulierē obliga
tio. q̄ aliter nō
interuenient in
separabilis ymo
et q̄m̄ conformis
est ymo. id p̄for
mis ē obligatio
et id q̄tū ad hoc
pares iudicat̄
q̄ cōformiter si Aug. ad
bījñuicē obligā
tur. Id illo qd̄
obligat̄ q̄ virē
supior̄. dōm. q̄
illō intelligit q̄
tum ad illos ac
tus q̄ respiciunt
serū virile sp̄alit
sc̄ q̄tū ad regi
mē dom. et q̄sili
um. b. Naz. 3
vouēda talia nō
sunt a cōiugat̄.
Queritur vnu